

<p>Nazwa projektu: Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Stanisław Szwed – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Justyna Pawlak – Dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Tel. 226611277, e-mail: sekretariat.dps@mrpips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 08.10.2020 r.</p> <p>Źródło: Inne – inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac UD131</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektowanej ustawy jest realizacja części postulatów podmiotów zajmujących się stosowaniem przepisów dotyczących pomocy społecznej w praktyce, jak również zmiana lub doprecyzowanie niektórych norm, których stosowanie spotykało się z trudnościami i różnym stosowaniem w praktyce. Przedłożony projekt ustawy ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień.

Zdiagnozowano problemy szczegółowe w zakresie:

- ograniczonej dostępności do niektórych usług o charakterze pieniężnym i niepieniężnym;
- braku regulacji dotyczącej pilnego przyznawania usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych;
- dostępności usług świadczonych w trybie dziennym w środowiskowych domach samopomocy ze względu na konieczność ponoszenia odpłatności za tego typu świadczone usługi;
- niedostatecznie uregulowanych kwestii dotyczących warunków pracy pracowników socjalnych, a także ich awansów oraz warunków dotyczących osób ubiegających się o certyfikat superwizora pracy socjalnej;
- zbyt małej liczby wykwalifikowanych, zgodnie z obowiązującymi normami, opiekunów zatrudnionych w placówkach dla osób bezdomnych (schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowaniach i ogrzewalniach);
- możliwości zawierania umów o prowadzeniu rodzinnych domów pomocy;
- konieczności doprecyzowania przepisów dotyczących cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- zwiększenia skuteczności działań mających na celu zaprzestanie prowadzenia nielegalnej działalności polegającej na zapewnieniu całonocnej opieki osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje m.in.:

1) zmianę w zakresie ustalania wysokości zasiłku okresowego w przypadku osoby samotnie gospodarującej. Wysokość zasiłku okresowego ustalona została przez ustawodawcę w wysokości minimalnej i maksymalnej, co wynika z treści art. 38 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku osób samotnie gospodarujących zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie. Kwota maksymalna została wskazana w ustawie o pomocy społecznej wprost i nie podlegała weryfikacji, co oznaczało, że każda jej zmiana wymagała nowelizacji ustawy o pomocy społecznej. Zaproponowano, aby w przypadku ww. osób zasiłek był ustalany do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Propozycja ma na celu uelastycznienie przedmiotowej regulacji, a wysokość maksymalna zasiłku okresowego będzie zmieniać się każdorazowo wraz ze zmianą kryteriów dochodowych, co pozytywnie wpłynie na sytuację osób pobierających to świadczenie.

Aktualna wysokość kryterium dochodowego na osobę w rodzinie wynosi – 528 zł – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. poz. 1358).

2) zniesienie obowiązku odpłatności za usługi niebędące usługami całodobowymi w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dochody z tytułu odpłatności nie są znaczące dla budżetu państwa, natomiast dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest to znaczący wydatek w ich budżecie lub w budżetach ich rodzin. W postulatach dotyczących uchylenia przepisu art. 51b ust. 1 ustawy o pomocy społecznej wielokrotnie wskazywano na nierówność prawa w tym zakresie w odniesieniu do np. warsztatów terapii zajęciowej, gdzie uczestnicy zajęć o podobnych dysfunkcjach nie są zobligowani do ponoszenia opłat za korzystanie z usług warsztatu terapii zajęciowej. Proponowana regulacja spowoduje zmniejszenie obciążeń administracyjnych po stronie samorządu (brak konieczności ustalania odpłatności i wydawania decyzji w tej sprawie oraz pobierania i przekazywania do budżetu państwa pobranych opłat). Zmiana ta pozytywnie wpłynie również na gospodarstwa domowe przez zmniejszenie obciążeń finansowych.

3) niewliczanie do dochodu ustalanego na potrzeby ustawy o pomocy społecznej:

- pomocy finansowej przyznawanej repatriantom, o której mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1472),
- środków finansowych przyznawanych w ramach działań podejmowanych przez organy publiczne mające na celu poprawę jakości powietrza lub ochronę środowiska naturalnego,
- refundacji kosztów, o których mowa w art. 39a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910), tj. kosztów przejazdu dziecka i opiekuna, które są zwracane opiekunom dowożącym dzieci niepełnosprawne (lub inne uprawnione) do szkoły lub przedszkola.

4) wprowadzenie limitów potrąceń na świadczeniach z pomocy społecznej. Proponuje się doprecyzowanie obowiązującego brzmienia art. 104 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej w zakresie maksymalnej wysokości dopuszczalnych potrąceń dokonywanych na pobieranych świadczeniach z pomocy społecznej – nie więcej niż 50% aktualnie pobieranego świadczenia. Proponuje się, aby w przypadku posiadania uprawnień do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej opłaty za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych (poza nienależnie pobranymi świadczeniami) mogły być potrącać bezpośrednio z wypłacanych bieżących świadczeń z pomocy społecznej, co może również ułatwić ponoszenie tego typu opłat beneficjentom wsparcia. Proponuje się także wprowadzenie wprost w przepisach maksymalnej granicy potrącenia. Celem jest uniknięcie sytuacji, gdy osoba jest uprawniona do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej, a w rzeczywistości na skutek potrącenia, nie otrzymuje tego świadczenia i pozostaje bez środków do życia.

5) uelastycznienie możliwości przyznawania świadczeń niepieniężnych np. przyznanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w trybie pilnym, wspólne skierowanie małżonków lub rodziców z dorosłymi dziećmi do tego samego domu pomocy społecznej. Przewiduje się zmianę postulowaną przez osoby zarówno potrzebujące usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych, jak również przez osoby i podmioty świadczące te usługi. W nowej regulacji zakłada się możliwość przyznania usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w trybie pilnym („przyspieszonym”), uzasadnionym nagłą zmianą stanu zdrowia osoby, której będą świadczone. W tym przypadku najpierw osoba zostanie objęta niezbędną opieką, a dopiero później organ będzie mógł zakończyć postępowanie, tj. wydać decyzję.

6) doprecyzowanie przepisów w zakresie procedury zawierania kontraktu socjalnego z osobą bezdomną – obecnie występują wątpliwości w kwestii ustalenia właściwości miejscowej w zakresie odpowiedzialności za opracowanie, realizację oraz podsumowanie działań zawartych w kontrakcie socjalnym oraz zmiany dotyczące kwalifikacji opiekunów zatrudnionych w schroniskach, noclegowniach i ogrzewalniach. W zakresie zmian dotyczących poziomu wykształcenia opiekunów określonego w zmienianym art. 48a ustawy o pomocy społecznej rozszerzono zakres osób mogących ubiegać się o pracę w charakterze opiekuna poprzez zmniejszenie wymogu wykształcenia.

Zgodnie z obowiązującym art. 101 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego zameldowania na pobyt stały – najczęściej kontrakt socjalny sporządzany był i zawierany z osobą bezdomną przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na ostatnie miejsce zameldowania. Niejednokrotnie osoba bezdomna od dłuższego czasu nie miała żadnych kontaktów z miejscem ostatniego zameldowania, stąd też pracownik socjalny nie znał osoby, z którą zawierał kontrakt, z kolei osoba bezdomna z różnych względów nie miała woli powrotu do miejsca ostatniego zameldowania. Mając na względzie cel oraz sposób realizacji kontraktu socjalnego, proponuje się, aby jedną ze stron umowy był pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby bezdomnej (dodanie nowej regulacji). Z uwagi na fakt, iż umowa ta może się wiązać z pewnymi zobowiązaniami finansowymi, które pokrywa ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na ostatnie miejsce zameldowania osoby bezdomnej, treść kontraktu socjalnego, przed jego zawarciem, uzgadnia się z pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na pobyt stały.

7) doprecyzowanie przepisów dotyczących integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – propozycja zmian rozwiązuje problemy z interpretacją przepisów dot. integracji cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności małoletnich cudzoziemców, oraz przejmowania indywidualnego programu integracji przez powiat właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania cudzoziemca oraz wprowadzenie obowiązku wskazywania miejsca zamieszkania (zamiast dotychczasowego zameldowania).

8) poprawę warunków pracy pracowników socjalnych oraz możliwość zdobycia uprawnień do wykonywania zawodu pracownika socjalnego poprzez umożliwienie zdobycia kwalifikacji w ramach ukończenia studiów podyplomowych z zakresu metodyki i metodologii pracy socjalnej, w szkole realizującej studia na kierunku praca socjalna, po uprzednim ukończeniu studiów na wskazanych kierunkach pokrewnych, wprowadzenie regulacji dotyczącej oceny i awansu zawodowego pracowników socjalnych oraz skrócenie terminu, od którego uzależnione jest prawo do dodatkowego urlopu dla pracowników socjalnych.

W projektowanych przepisach przewidziano skrócenie terminu, od którego uzależnione jest prawo do dodatkowego urlopu dla pracowników socjalnych, z 5 do 3 lat oraz zwiększono kwotę dodatku do wynagrodzenia pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki – z 250 zł do 400 zł.

Ponadto zaproponowano, aby dodatek do wynagrodzenia pracownika socjalnego nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177, z późn. zm.). Zaproponowano, aby pracownikom socjalnym zatrudnionym w ośrodkach pomocy społecznej oraz w powiatowym centrum pomocy rodzinie do pomocy psychologicznej w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażającej jego życiu lub zdrowiu w związku z wykonywanymi czynnościami służbowymi – przysługiwała pomoc psychologiczna.

Nowe regulacje przewidują również możliwość szkoleń dla ww. pracowników, podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych. Szkolenia będzie przeprowadzał pracodawca co najmniej raz na 2 lata. Doprecyzowano zadania pracownika socjalnego poprzez poszerzenie katalogu przedmiotowego możliwego wsparcia, udzielanego nie tylko celem przeciwdziałania problemom, ale także ich łagodzenia oraz zapobiegania.

Zaproponowano również modyfikację wymagań dotyczących wykształcenia osób chcących ubiegać się o certyfikat superwizora pracy socjalnej (zarówno osób chcących przystąpić do szkolenia, jak i temporalnie – osób mogących podchodzić bezpośrednio do egzaminu bez spełnienia wymogu odbycia szkolenia). Proponowane zmiany do ustawy spowodują ponadto zwiększenie liczby osób posiadających odpowiedni poziom wykształcenia i przygotowania zawodowego, które po wejściu przepisu będą mogły przystąpić do szkoleń na superwizora pracy socjalnej i poddać się egzaminowi sprawdzającemu umożliwiającemu uzyskanie certyfikatu superwizora pracy socjalnej.

9) zmianę daty wejścia zweryfikowanych kryteriów dochodowych – tak jak budżet obowiązywać będą od dnia 1 stycznia. Proponuje się zmianę w art. 9 w ust. 8a ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej, a minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza, w drodze obwieszczenia, zweryfikowane kryteria dochodowe. W przypadku gdy Rada Dialogu Społecznego nie uzgodni w przewidzianym terminie kryteriów dochodowych Rada Ministrów ustala nie niższe niż w przedstawionej propozycji kryteria dochodowe oraz kwoty, o których mowa w ust. 5 i 6, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 lipca danego roku. Zweryfikowane kryteria dochodowe oraz kwoty, o których mowa w art. 9 ust. 5 i 6, obowiązują od dnia 1 października roku, w którym jest przeprowadzana weryfikacja. Proponuje się, aby zweryfikowane kryteria dochodowe oraz kwoty, o których mowa w art. 9 ust. 5 i 6, obowiązywały od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym jest przeprowadzana weryfikacja, co ułatwi planowanie w budżecie zmian w wydatkach na pomoc społeczną.

10) wprowadzenie możliwości realizacji programów ministra we współpracy z wojewodami. Nowa regulacja ułatwi realizację programów oraz przyspieszy przekazywanie i rozliczanie przyznawanych w ramach programu środków.

11) dodanie regulacji mającej na celu wprowadzenie w zakresie opłat za usługi i świadczenia rozwiązania analogicznego do świadczeń pieniężnych nienależnie pobranych. Jeżeli osoba lub rodzina ponosząca opłatę za usługi lub świadczenia przedstawi nieprawdziwe informacje na temat swojej sytuacji osobistej i dochodowej lub nie poinformuje o zmianie tej sytuacji, która to zmiana ma wpływ na wysokość ponoszonej odpłatności, to gmina lub powiat może dochodzić zwrotu wydatków poniesionych na pomoc, w wysokości różnicy pomiędzy tym co osoba lub rodzina wniosła, a tym co wnieść powinna – biorąc pod uwagę właściwie ustalony stan faktyczny występujący w danym czasie w konkretnej sprawie. W związku z tym, że zmiana – zgodnie z

dominującą linią orzecznictw – może dotyczyć tylko sytuacji na przyszłość, gmina nie ma często instrumentu umożliwiającego ściąganie należności (tak jak jest to w przypadku świadczeń pieniężnych) od nieuczciwych beneficjentów pomocy społecznej (choć w niektórych przypadkach, np. w odpłatności ponoszonej za dom pomocy społecznej orzecznictwo sądów administracyjnych dopuszcza wydawanie decyzji za okres wstecz).

12) dofinansowanie ze środków własnych jednostek samorządu terytorialnego prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W związku ze zgłaszanymi przez jednostki samorządu terytorialnego postulatami wprowadzono możliwość dofinansowania ze środków własnych tych jednostek, zadania zleconego, jakim jest prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (tj. środowiskowych domów samopomocy oraz klubów samopomocy) – dodany art. 51c ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.

13) poszerzenie możliwości realizacji usług w ramach rodzinnego domu pomocy również o podmioty działające na terenie gminy sąsiadującej z gminą, która zawiera umowę na prowadzenie tego typu działalności, pod warunkiem braku możliwości realizacji takiej umowy z podmiotem działającym na jej terenie.

14) zmianę regulacji dotyczących wymogu kwalifikacji personelu opiekuńczego zatrudnionego w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, a także wymogu minimalnego zatrudnienia pracowników wykonujących czynności w ramach usług opiekuńczych. Zaproponowano, aby podmiot prowadzący placówkę był obowiązany do zapewnienia wykonywania czynności, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1 (usługi opiekuńcze) przez określone osoby świadczące pracę na podstawie umowy o pracę lub innej umowy.

15) podwyższenie kar za nielegalne prowadzenie działalności. Projektowane przepisy przewidują różne wysokości kar w zależności od ilości osób przebywających w nielegalnej placówce, tj. w przypadku gdy w danej placówce przebywa od 1 do 10 osób – kara wyniesie 10 000 zł; od 11 do 30 osób – 20 000 zł, a powyżej 30 osób – 30 000 zł. Zaproponowano również zwiększenie kar pieniężnych, o których mowa w art. 130 ust. 4 i 4a ustawy o pomocy społecznej, w przypadku prowadzenia przez placówkę nadal tej samej lub innej działalności po uprawomocnieniu się decyzji o nałożeniu kary pieniężnej za prowadzenie bez zezwolenia wojewody placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku – z 40 000 zł do 60 000 zł.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Gminy/ OPS	2.477/ 2.495	Dane administracyjne na 31.12.2019	Zmiany w sposobie rozpatrywania wniosków o przyznanie niektórych świadczeń z pomocy społecznej, wzrost wynagrodzeń pracowników socjalnych z tytułu awansu na wyższy stopień zawodowy oraz w związku z dodaniem ust. 2a w art. 121 – zapewnienie pomocy psychologicznej pracownikom socjalnym w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu w związku z wykonywanymi czynnościami służbowymi (skutki finansowe po stronie gmin).
Pracownicy socjalni OPS ogółem	19.490	Dane za rok 2019 ¹	Możliwość uzyskania przez pracownika socjalnego wyższego stopnia awansu zawodowego i podwyższenia z tego tytułu wynagrodzenia zasadniczego. Nabycie przez pracownika socjalnego prawa do pomocy psychologicznej, w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających jego życiu i zdrowiu w związku z wykonywanymi czynnościami służbowymi, oraz do

¹ Sprawozdanie MRPIPS-03 – „Sprawozdanie z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach” za styczeń-grudzień 2019 r.

			szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych.
Osoby korzystające z zasiłku okresowego z pomocy społecznej	285 tys.	Dane za rok 2019 ¹	Zmiana maksymalnej kwoty zasiłku okresowego, w przypadku osoby samotnie gospodarującej, do poziomu nieprzekraczającego wysokości obowiązującego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (zmiana art. 38 ust. 2 pkt 1) wpłynie na wzrost nakładów finansowych na realizację wypłat tego świadczenia (skutki finansowe po stronie budżetu państwa oraz budżetów gmin).
Powiaty/ PCPR	314	Dane administracyjne na 31.12.2019	Wzrost wynagrodzeń pracowników socjalnych z tytułu awansu na wyższy stopień zawodowy oraz w związku z dodaniem ust. 2a w art. 121 – zapewnienie pomocy psychologicznej pracownikom socjalnym w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu w związku z wykonywanymi czynnościami służbowymi (skutki finansowe po stronie powiatów).
Pracownicy socjalni PCPR ogółem	1.068	Dane za rok 2019 ¹	Możliwość uzyskania przez pracownika socjalnego wyższego stopnia awansu zawodowego i podwyższenia z tego tytułu wynagrodzenia zasadniczego. Nabycie przez pracownika socjalnego prawa do pomocy psychologicznej, w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających jego życiu i zdrowiu w związku z wykonywanymi czynnościami służbowymi, oraz do szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych.
Liczba cudzoziemców ze statusem uchodźcy, z ochroną uzupełniającą oraz liczba cudzoziemców, którzy przebywają na terytorium RP na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 lit. c lub d ustawy ustawny z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, którym przyznano pomoc mającą na celu wspieranie procesu integracji (tzw. „pomoc dla cudzoziemców”).	497 osób	Dane za rok 2019 ¹	Zmiany w ustawie o pomocy społecznej w części dotyczącej integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 lit. c lub d ustawy ustawny z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, doprecyzowują dotychczasowe przepisy, w sytuacji zmiany miejsca zamieszkania przez cudzoziemca, i rozstrzygają kwestie związane z kontynuacją indywidualnego programu integracji, który powinien trwać nieprzerwanie 12 miesięcy. Ponadto, proponowane zmiany rozszerzają grupę osób, do których kierowana będzie pomoc mająca na celu wspieranie procesu integracji, tj. cudzoziemcy, będący małżonkami obywateli polskich.
Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (gminne i powiatowe)	882	Dane za rok 2019 ¹	Zniesienie odpłatności za pobyt tylko w dziennym ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

			(pomniejszenie dochodów odprowadzanych do budżetu państwa).
Uczestnicy ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (gminnych i powiatowych)	38.909	Dane za rok 2019 ¹	Zniesienie odpłatności za pobyt tylko w dziennym ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprawi sytuację finansową tej grupy osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Ponadto uczestnicy podnoszą argument, że w podobnych jednostkach (np. WTZ) pobyt jest nieodpłatny. Zniesienie ww. odpłatności spowoduje, że uczestnicy będą czuć się traktowani na równi w prawach z innymi osobami korzystającymi z podobnego wsparcia.
Osoby bezdomne, z którymi podpisany został kontrakt socjalny	8.468	Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych (8/9 lutego 2017)	Uproszczenie procedury zawierania kontraktu socjalnego oraz podniesienie efektywności realizacji działań w nim zawartych.
Placówki udzielające schronienia osobom bezdomnym (noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ogrzewalnie)	416	Dane za rok 2019 ¹	Zmiana dotycząca wymogów posiadanych kwalifikacji na stanowisku opiekuna w placówkach udzielających schronienia osobom bezdomnym ułatwi pozyskanie pracowników na wskazane stanowiska.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego w trybie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232).

Projekt zostanie przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt zostanie przedłożony do zaopiniowania w trybie:

- 1) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) następującym podmiotom:
 - a) Forum Związków Zawodowych,
 - b) NSZZ „Solidarność”,
 - c) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1809) następującym podmiotom:
 - a) Konfederacja „Lewiatan”,
 - b) Związek Pracodawców Business Centre Club,
 - c) Związek Rzemiosła Polskiego,
 - d) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców.

W ramach konsultacji publicznych zostanie przedłożony:

- 1) Radzie Pomocy Społecznej;
- 2) Radzie Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 4) Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną;
- 5) Polskiemu Forum Osób Niepełnosprawnych;
- 6) Małopolskiemu Forum Pomocy Społecznej;

- 7) Dolnośląskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 8) Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
- 9) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 10) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 11) Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 12) Stowarzyszeniu Pracy Socjalnej Auxilio Venire;
- 13) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia;
- 14) Polskiej Federacji Psychoterapii;
- 15) Polskiemu Towarzystwu Psychiatrycznemu;
- 16) Lubelskiemu Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- 17) Centrum Wolontariatu w Lublinie;
- 18) Fundacji Adulis;
- 19) Fundacji Dialog;
- 20) Fundacji Instytut na Rzecz Państwa Prawa
- 21) Fundacji Instytutowi Spraw Publicznych;
- 22) Fundacji Nasz Wybór;
- 23) Fundacji Ocalenie;
- 24) Fundacji Polskie Forum Migracyjne;
- 25) Stowarzyszeniu SIETAR Polska;
- 26) Stowarzyszeniu Interwencji Prawnej;
- 27) Towarzystwu Pomocy im. Św. Brata Alberta;
- 28) Caritas Diecezji Kieleckiej;
- 29) Pomorskiemu Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności;
- 30) Stowarzyszeniu MONAR;
- 31) Stowarzyszeniu „Otwarte Drzwi”;
- 32) Ogólnopolskiej Federacji na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności;
- 33) Śląskiemu Forum na rzecz Osób Bezdomnych;
- 34) Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-55,00
budżet państwa	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-55,00
JST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydatki ogółem	48,49	47,09	76,35	102,82	104,22	102,82	104,22	102,82	104,22	102,82	104,22	1 000,09
budżet państwa	36,34	36,34	36,34	36,34	36,34	36,34	36,34	36,34	36,34	36,34	36,34	399,74
JST	12,15	10,75	40,01	66,48	67,88	66,48	67,88	66,48	67,88	66,48	67,88	600,35
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo ogółem	-53,49	-52,09	-81,35	-107,82	-109,22	-107,82	-109,22	-107,82	-109,22	-107,82	-109,22	-1 055,09
Budżet państwa	-41,34	-41,34	-41,34	-41,34	-41,34	-41,34	-41,34	-41,34	-41,34	-41,34	-41,34	-454,74
JST	-12,15	-10,75	-40,01	-66,48	-67,88	-66,48	-67,88	-66,48	-67,88	-66,48	-67,88	-600,35
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródła finansowania

Rok 0 to rok 2021.

Źródła finansowania:

Rok 0 (rok 2021):

- budżet państwa: część 83 - Rezerwy celowe, pozycja uwzględniająca środki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej
- budżety j.s.t.

Rok 1-10 (lata 2022-2031).

	<ul style="list-style-type: none"> • budżet państwa; część 85/02-32, dział 852 i część 83 - Rezerwy celowe, pozycja uwzględniająca środki na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej • budżety j.s.t.
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Projektowana ustawa o zmianie ustawy o pomocy społecznej będzie miała wpływ na zwiększenie wydatków jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Podstawą do sporządzenia OSR były resortowe dane statystyczne pozyskiwane w ramach sprawozdań resortowych oraz sprawozdań jednorazowych (dane za lata 2017–2019), informacje z Ministerstwa Finansów dotyczące ustalenia wysokości zmniejszenia dochodów budżetu państwa z tytułu zniesienia odpłatności za pobyt dzienny w ośrodkach wsparcia dla osób zaburzeniami psychicznymi (dane za 2018 r.) oraz informacja o wysokości średniej rynkowej cenie organizacji szkolenia w związku z obowiązkiem organizacji szkoleń pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej i powiatowych centrach pomocy rodzinie.</p> <p>Omówienie składowych wyliczonych skutków projektowanych zmian do ustawy o pomocy społecznej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Szacuje się, że w wyniku zmiany maksymalnej kwoty zasiłku okresowego z 418 zł (obecny przepis w ustawie o pomocy społecznej) do 528 zł (obecna wysokość kryterium dochodowego na osobę w rodzinie) roczne koszty dla budżetu państwa wzrosną o 0,63 mln zł, a roczne koszty budżetu jednostek samorządu terytorialnego o 0,02 mln zł. Szczegółowe informacje o założeniach przyjętych przy wyliczaniu skutków finansowych w zakresie zasiłku okresowego znajdują się dokumencie stanowiącym załącznik do OSR. 2) Dochody budżetu państwa z tytułu zniesienia odpłatności za pobyt dzienny w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi zmniejszą się średnio o 75%, tj. o ok. 5,00 mln zł w skali roku. 3) Szacuje się, iż wzrost wynagrodzeń pracowników socjalnych OPS i PCPR, wynikający z awansu zawodowego, przełoży się na wzrost rocznych kosztów dla jednostek samorządu terytorialnego o 27,86 mln zł w roku 2023, z kolei w kolejnych latach o 55,73 mln zł/rok. 4) Szacuje się, że objęcie należnym dodatkiem 400 zł wszystkich pracowników socjalnych świadczących pracę poza siedzibą jednostki (również tych, którzy dotychczas nie otrzymywali ww. dodatku) wyniesie łącznie 44,64 mln zł rocznie. Koszt podwyższenia dodatku z 250 zł na 400 zł dla pracowników dotychczas pobierających ten dodatek wyniesie 32,78 mln zł rocznie, natomiast koszt wypłaty dodatku w wysokości 400 zł pracownikom, którzy dotychczas go nie pobierali wyniesie 11,86 mln zł rocznie. Wpłyne to na wzrost rocznych kosztów dla budżetu państwa o 35,71 mln zł (co stanowi 80 % kosztu ogółem) oraz na wzrost rocznych kosztów jednostek samorządu terytorialnego o 8,93 mln zł (20 % kosztu ogółem). 5) Szacuje się, że roczne wydatki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w związku z obowiązkiem organizacji szkoleń pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej i powiatowych centrach pomocy rodzinie, wzrosną o ok. 1,40 mln zł. Przyjmuje się, iż skutki finansowe z tego tytułu wystąpią co drugi rok, począwszy od roku wejścia w życie ustawy. 7) W oparciu o liczbę ataków agresji odnotowanych na pracownikach pomocy społecznej w latach 2015-2019, wg szacunków własnych, do kalkulacji skutków regulacji dotyczącej zapewnienia pomocy psychologicznej poszkodowanym pracownikom (art. 121 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej) przyjęto, że rocznie wydatki jednostek samorządu terytorialnego (gmin i powiatów) powinny zamknąć się w kwocie 1,80 mln zł (6 000 zgłoszeń x 2 h x 150 zł). <p>Pozostałe rozwiązania proponowanych zmian nie niosą dodatkowych skutków finansowych lub ich oszacowanie nie jest możliwe. W szczególności nie jest możliwe</p>

oszacowanie kosztów związanych ze zmianą wprowadzoną w art. 8 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, polegającą na uzupełnieniu katalogu świadczeń, które nie będą wliczane do dochodu ustalonego na podstawie art. 8 ust. 3 o dodatkowe świadczenia.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łączni e (0- 10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne i starsze							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Zawarte w projekcie regulacje nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.						
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne i starsze	Pozytywny wpływ na sytuację osób starszych, niepełnosprawnych oraz ich rodzin przez zmianę przyznawania niektórych świadczeń z pomocy społecznej						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wprowadzone zmiany brzmienia art. 116 ust. 1 pkt 3 i art. 121b przyczynią się do podniesienia kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracowników socjalnych zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach, co z kolei pozytywnie wpłynie na jakość świadczonych usług.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów regulacje dotyczące oceny okresowej pracowników socjalnych (dodany art. 121b ustawy o pomocy społecznej). ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronicznej.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:
Nie dotyczy.

9. Wpływ na rynek pracy

Regulacja nie wpływa na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ inne:		

Omówienie
wpływu

Nie dotyczy.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowany termin wejścia w życie – po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja realizacji wprowadzonych zmian będzie dokonywana każdorazowo po zakończeniu roku budżetowego. Efekty monitorowane będą sprawozdaniem resortowym MRPiPS-03 lub w drodze sprawozdań jednorazowych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.